

Fietstocht door de dorpen

Gorredijk, Beetsterzwaag en Drachten

Door Thijn Kriesels, Maurice Kampstra en Matthijs Groen

Gerdyksterwei bij herfst

De Overtoom

Dit boekje is voor iedereen die zich verveeld tijdens een lockdown. Met de huidige regelingen is er niet veel te doen, denkt men. Maar niks is minder waar. Dit boekje beschrijft allerlei bezienswaardigheden in Gorredijk, Beetsterzwaag en Drachten om op de fiets langs te gaan. Ons beginpunt hier is Gorredijk.

Het eerste punt op de route is een modern kunstwerk bij bedrijf "Maatwurk Gorredijk". Dit kunstwerk is een wit sculptuur met drie punten die uiteindelijk samenkomen. "Deze drie punten staan symbool voor de drie hoofdonderdelen van Maatwurk: Dagbesteding, arbeidsmatige dagbesteding en begeleid werken," aldus de directeur van Maatwurk. Het kunstwerk werd gebouwd door een bedrijf dat hier was voor Maatwurk, omdat het in hun tijd verplicht was een deel van de kosten van een bedrijf te stoppen in cultuur/kunst. Het beeld was ontworpen door Wybe Bosch en Sip Visser.

Rotonde Overtoom

Om bij dit mooie eerste kunstwerk te komen, neemt u de volgende stappen:

- Parkeer uw auto bij R. Bethlehem (Klok 15 Gorredijk)
- Fiets richting de weg Overtoom. (R. Bethlehem kijkt op deze weg uit) Ga de weg Overtoom niet op. Maar ga naar rechts en fiets op het fietspad op.

Op een gegeven moment staat er een einde voorrangsweg bord langs de weg. Kijkt u daar langs dan ziet u het eerste kunstwerk al.

Gebouw Voltawerk, van zorginstelling ZuidOostZorg, (ligt op de route)

Foto van de hoofdstraat, bij de T-splitsing met snackbar Lucy op de achtergrond.

Na dit kunstwerk gaan we direct door naar de volgende.

- Fiets rechtdoor in de richting waar u heen ging.
- Vervolgens gaat u bij deze rotonde rechtsaf.
- Fiets deze straat helemaal rechtdoor tot aan een T-splitsing waar Snackbar Lucy en de bibliotheek aan zitten.
- Op deze splitsing moet u linksaf. En vrijwel direct rechtsaf.

Tegenover de Bibliotheek bevindt zich het tweede werk al.

Bibliotheek Schansburg

Als tweede locatie in Gorredijk hebben we de Schansburg, vlakbij de Hoofdstraat. De Schansburg is een ideaal vertrekpunt in Gorredijk. U kunt alle kanten op vanaf hier. Ook staan hier verscheidene supermarkten, een bibliotheek en een kerk.

"Contouren Schans", oftewel het kunstwerk bij de schans

Een bijzonder kunstwerk staat hier, vlakbij dit knooppunt. Vroeger, in de tijd van de 17de eeuw, was Gorredijk slechts een heel klein, ommuurd dorpje. De vaart bestond toen al wel. Gorredijk heette toen de Skâns, vandaar dat dit gebied nu Schansburg heet. Dit kunstwerk is een klein sculptuur van de contouren van de oude Skâns. Deze contouren zijn terug te vinden in de stoep waarop het sculptuur staat. Het kunstwerk is geplaatst in 2016 in opdracht van de gemeente en maakt deel uit van het toenmalige plan om Gorredijk, (de gemeente), her in te richten.

© Henk van Blijderveen

De Compagnons vaart

Om vervolgens naar de laatste locatie te gaan, doet u het volgende:

- Fiets vanaf hier richting de 2 supermarkten.
- Ga bij de Poiesz (Gorredijk) rechtsaf.
- U fiets dan over de Formanjestritte richting een brug over de Gorredijkstervaart.

Hier bevindt zich werk 3.

"Het Schippersgezin"

Als derde op de lijst: De mooie compagnons vaart. Deze vaart is heel oud, en loopt dwars door het centrum van Gorredijk. Aan deze vaart vind U verscheidene cafés, winkels en restaurants, evenals een aantal bezienswaardigheden, waaronder het volgende kunstwerk van David van Kampen: het Schippersgezin. Dit kunstwerk is een beeldhouwwerk van een schippersgezin. Het gezin wordt afgebeeld alsof het iets trekt, wat ook de bedoeling is. Schippersgezinnen zoals deze kwamen veel voor in de tijd voor de tweede wereldoorlog. Deze gezinnen sleepten boten met turf langs de vaart om te verhandelen in onder andere plaatsen zoals Beetsterzwaag en Lippenhuizen. Het standbeeld werd aan de vaart geplaatst in 1981. Daarnaast is het de bedoeling dat dit standbeeld hier zal blijven staan.

Eetcafé "De Winze" bij de Trijehoek

Na Gorredijk is het mooie Beetsterzwaag aan de beurt. Om bij de volgende bestemming te komen, gaat u:

- Ga terug naar de plek waar u vandaan komt (Ga voor de brug bij Planteyn Boekenwinkel staan.) Fiets vervolgens linksaf de Langewal op.
- Ga bij het volgende kruispunt weer linksaf. (bij Wouda modeschoenen)
- Volg vervolgens de Sjoelstritte helemaal.
- Aan het einde van deze weg gaat de weg over in de Sinneblom. Ga hier linksaf het Nijlân op. (dit is een T-splitsing)
- Fiets het Nijlân ook helemaal uit. Ga bij de T-splitsing aan het einde van het Nijlân rechts nog een stuk Nijlân op.
- Fiets dit wederom af en sla dan rechtsaf het fietspad op van de stationsweg.

Herinneringspunt van de oude spoorbaan Trijehoek

Bushokje Trijehoek

- Fiets dit wederom af en sla dan rechtsaf het fietspad op van de stationsweg.
- Bij de eerst mogelijke afslag naar links gaat u links af. (dat is over de Stationsweg, richting Beetsterzwaag, de afslag bevindt zich ter hoogte van de Trijehoek)
- Op een gegeven moment scheidt het fietspad zich van de weg. Zodra het fietspad zich weer parallel bevindt aan de weg gaat u de eerste afslag naar rechts. (over de weg)
- Deze fietst u helemaal uit. Vervolgens gaat u links, rechts. En deze weg fietst u weer uit.
- Vervolgens slaat u links af en direct weer rechts. Deze weg fietst u ook uit.
- Sla daarna linksaf de hoofdstraat op. Dan duurt het niet lang of u krijgt een parkje aan uw linker hand.

Hier staat werk nummer 4.

Landgoed Lyndenstein

Eenmaal in Beetsterzwaag zult u dit landgoed zien: Landgoed Lyndenstein. Dit imposante landgoed heeft een park aan de voorkant, met in dat park het mooie Neptunusbeeld.

Het tuinbeeld in de Overtuin heeft een erg lange historie. Het is namelijk gemaakt eind 17e eeuw, begin 18e. In die tijd was het gebruikelijk om je tuin te versieren met mooie beelden van Grieks of Romeinse goden en godinnen maar ook vazen. De beelden waren vaak niet zomaar beelden. Die beelden vertellen een verhaal. Neptunus (god van de zee) stond vaak bij een vijver. Deze beelden waren vaak duur. Dus als je er één of meerdere had liet je daar ook mee zien dat je rijk was. De eigenaar kon er ook mee laten zien dat hij ontwikkeld was en zijn 'klassieken' kende.

Het Neptunusbeeld

Het beeld is vermoedelijk naar Lyndenstein gekomen door verkoping en is toen geplaatst in de achtertuin bij de goudvisvijver. Omstreeks 1915 is het beeld van Neptunes verplaatst naar de voortuin op aandringen van, toentertijd een hoogstaande tuinarchitect, L.A. Springer. Waarom meneer Springer, zo nodig dit beeld moest verplaatsen is niet zeker.

Eind 18e eeuw en de gehele 19e eeuw was een andere tuinstijl in de mode. De Engelse tuinstijl. Deze stijl oogde veel natuurlijker. Beelden en vazen paste niet bij deze stijl en raakten hun functie kwijt. Veel beelden werden onder de grond gestopt of weggegeven. Óf verplaatst, zoals het Neptunus beeld. Waarom L. Springer precies dit beeld wilde bewaren is niet helemaal duidelijk. Er wordt gesuggereerd dat hij het beeld gewoon mooi vond. Of wat de schrijver persoonlijk meer kans geeft als reden is, omdat de beeldhouwer van dit beeld bij de top hoorde destijds. Daarom vond hij het waarschijnlijk belangrijk om dit beeld te bewaren.

Projectruimte Beetsterzwaag

- Zodra u bent uitgekeken bij het beeld gaat u weer naar de Hoofdstraat en gaat u de kant op waar u eerder al naar toe ging.
- Bij het eerst kruispunt gaat u naar links en heeft u aan uw linker hand direct het vijfde onderdeel. (Ingang van dit gebouw zit aan de Hoofdstraat)

De volgende locatie is Projectruimte Beetsterzwaag.

In de Projectruimte te Beetsterzwaag is momenteel een tentoonstelling met werk van Hans de Bruijn. Deze collectie genaamd “De Ruïne Van Het Geboortehuis Van Rembrandt In Leiden” is gemaakt in 2006 en kent dus op zichzelf geen historie. De gedachte achter de schilderijen heeft wel een historie.

Om dat te kunnen begrijpen moet u echt iets weten over Hans (zoals hij zelf graag wordt aangesproken). Hans schildert op een romantische manier. Dat houdt in dat hij met grote stroken schildert. (Vandaar ook de meestal grote schilderijen). Verder vertaald Hans de romantiek momenteel in ruïnes/afgebrande dingen. In eerdere jaren schilderde hij vooral schilders die aan het schilderen waren. Daarin stond de schilder wel centraal maar was juist heel klein is afgebeeld, het landschap wat de afgebeelde schilder schildert is juist op een eigen manier uitvergroot.

De afgelopen twee, drie jaar schildert Hans dus ruïnes. Hans schildert graag zo dat je zelf eigenlijk kan invullen wat je er allemaal in ziet, terwijl hij dicht bij de werkelijkheid blijft.

Schilderij uit de collectie Ruïne Van Het Geboorte Huis Van Rembrandt van Hans de Bruijn

In Projectruimte heeft de bekende Eja Siepman van den Berg haar atelier. Eja is een groot beeldhouwster en heeft zelfs de 10^e Wilhelminaring gewonnen. Bij geluk kunt u misschien wel een kijkje nemen in het atelier van Eja. De schrijver heeft zelf de kans gehad om een kijkje te nemen. Natuurlijk heeft hij dat gedaan en hij vond het werkelijk indrukwekkend. De kamer is niet zo groot maar toch zit er een groot kunstenaar in te werken.

Brandweer Kazerne Beetsterzwaag

- In Beetsterzwaag zijn er wel een paar mogelijkheden om even uit te rusten. Mocht u hier gebruik van willen maken leest u door. Zo niet ga verder naar dit tekenetje
  - >
- Vrijwel recht tegen over werk 5 zit Bakkerverloop. Als u aan dezelfde kant loopt als Bakker Verloop dan krijgt u op een gegeven moment het Sneack Bearkse aan uw rechterhand.
  - > Als u bent uitgerust kunt u teruggaan naar de weg. (Van Lyndenlaan)
- Als u fietst in de richting waar u al naar toe ging dan heeft u na de Brandweerkazerne werk nummer 6 aan uw linkerhand, de dorpskerk van Beetsterzwaag.

Dorpskerk Beetsterzwaag

Deze kerk is een eenvoudig kerkgebouw uit 1803. Dat kun je zien doordat de kerk niet veel kenmerken heeft. De kerk is niet heel erg versierd en weinig specifieke stijlkenmerken. Dit komt door het vele gebruik van bakstenen en niet ook nog verschillende natuurstenen. Daardoor de dorpskerk een sobere kerk. Op foto's die gemaakt zijn in 1967 is te zien dat er een klein gebouw bij de kerk is gebouwd. In datzelfde jaar is de kerk ook gerestaureerd. Hedendaags is het lastig te zeggen wat nog origineel is. In de kerk wordt onder meer concerten georganiseerd, maar ook uitvaarten en huwelijken. Dit wordt georganiseerd door Visit Friesland. Normaal is de kerk gesloten. Maar als u geluk hebt dan kunt u wellicht ook even naar binnen.

- Na het bekijken van de werk 6 fietst u de weg uit.
- Aan het einde gaat u linksaf de Bou op.
- Daarna neemt u de eerste afslag rechts de Gealeane op.
- Volg deze weg tot het eerste kruispunt. Ga daar naar links De Boerestreek op.
- Ga met de bocht mee naar links en ga bij de T-splitsing naar rechts De Himsterfinnen op.

Dorpskerk Beetsterzwaag

- Op een gegeven moment krijgt u links een klein stukje gras met een prullenbak en een bankje. Mocht het nodig zijn kunt u hier even rustig uit puffen. Vlak daarna bevindt zich een grindweg. Ga deze weg in. De weg is doodlopend, alleen niet voor fietsers.
- Fiets deze weg helemaal af en u komt uit bij de A7 en tegelijk ook bij Kapkar, het zevende kunstwerk op de lijst

Veldje met een bankje om even uit te rusten

Kapkar / A7-29 X FT is een bijzonder kunstwerk met een bijzondere naam. Waarschijnlijk is dat niemand deze naam helemaal in één keer correct kan uitspreken. Dit kunstwerk staat langs de A7 nabij Drachten. u ziet dit kunstwerk staan als u Drachten bijna binnenrijdt met de auto, fiets of zelfs lopend (misschien). Het kunstwerk is gemaakt door Frank Havermans. Dit werk kan op meerdere manieren geïnterpreteerd worden. Sommige mensen zien het als een soort ufo, anderen zien het als een portaalkraan van een scheepswerf en weer andere mensen zien het wellicht weer heel anders. Het kunstwerk verwijst naar een portaalkraan van een scheepswerf. Ook beweegt de bovenkant van het kunstwerk langzaam. Dit ziet u misschien niet direct maar als u lang genoeg kijkt ziet u dat het beweegt.

Spreek uit als Kap-kar A, 7, min, 29, X, F, T

De Hoge Bomen

- Ga door de tunnel en dan direct rechtsaf het fietspad op.
  - Fiets door tot de derde afslag, ga hier linksaf. (Dan komt u op het sportpark van Drachten)
  - Ga met de bocht mee naar rechts en sla dan linksaf. (Dan bevindt u zich op de Sportlaan.)
  - Fiets de straat uit totdat u bij de Eikensingel bent. Sla daar rechtsaf het fietspad op.
  - Neem daarna de eerst mogelijke afslag naar Links. (U bevindt zich dan op de Hoge Bomen)
  - Fiets deze straat uit en ga daar linksaf.
  - Neem vervolgens de eerste afslag rechts. (De Douwstraweg)
  - Dan de eerst mogelijke afslag links. (Grindpaadje)
  - Vervolgens is het enkel rechts aanhouden. Nu komt u langs één van de twee werken nummer 8. (Dat is aan uw linkerhand)
-
- Nadat u, uw derde bruggetje hebt overgestoken houdt u nog steeds rechts aan fietst u langs het tweede beeld van werk 8. (Aan uw linkerkant)

Sjoerd

Rûmsicht

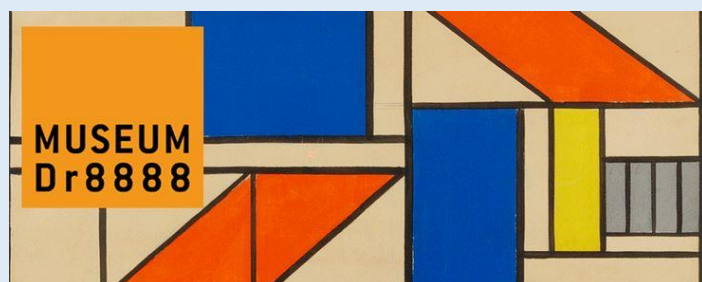
Het kunstwerk Rûmsicht en Sjoerd zijn twee beelden gemaakt door Albert Oost en Monique Vogelsang. De beelden staan in de Parkwijk de Singels. Een van de beelden (rûmsicht) staat langs het fietspad bij de Mevrouw de Rooweg. Dit borstbeeld heeft een verrekijker vast en kijkt zogenaamd naar het verleden. Het andere beeld (sjoerd) staat op het soort eilandje vlakbij het andere beeld. Dit beeld laat de hand van een monnik zien die in het heden reikt. Deze twee beelden symboliseren samen het verleden en heden. De beelden zijn van cortenstaal en brons gemaakt.

- Aan het einde van het fietspad komt u uit bij een parkeerplaats. Sla hier linksaf. Zodra u bij het einde van de straat komt moet u naar rechts en dan de eerstvolgende mogelijkheid naar links. (De Gauke Boelensstraat in)
- Fiets deze straat uit en ga naar rechts neem vervolgens de tweede mogelijke afslag naar rechts, nu bent u bij werk 9.

Museum dr8888 is een museum met verschillende kunstwerken tentoongesteld. Het museum staat op Museumplein 2, dit staat in het centrum en is een erg mooi gebouw. Het is een museum voor moderne kunst zoals de Stijl. Ook zijn er erg veel dingen te doen zoals een rondleiding nemen, een workshop volgen, lezingen volgen en meer. Het gebouw was eerst een klooster maar is later tot gemeentehuis verbouwd. Daarna werd het een museum en dat is het nu nog steeds zo. Daarnaast beschikt het museum over een grote collectie boeken over vele kunstenaars en kunststromingen. Ook worden er werken van belangrijke kunstenaars ten toon gesteld onder meer: Theo van Doesburg, Kurt Schwitters, Thijs Rijnsema, Ids Wiersma en de gebroeders Rinsema. Het hoogtepunt van de collectie is het Van Doesburg-Rinsemahuis. Dit is een reconstructie van het eerste grootschalige uitgevoerde ontwerp van Theo van Doesburg.

Logo van Museum Dr8888

Het is natuurlijk leuker dat wanneer u deze route fiets dat u ook naar binnen kan. Daarom de volgende link naar de website van Museum Dr8888.

<https://www.museumdrachten.nl>

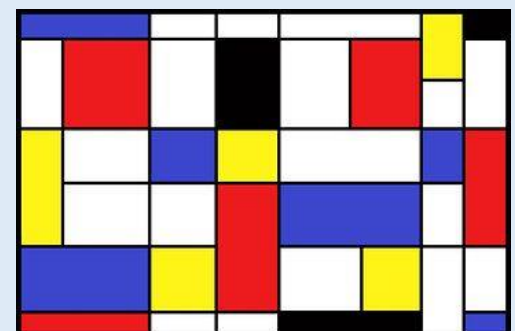

Het Raadhuisplein

Mondriaan Drachten is nog een bijzonder kunstwerk in Drachten. Dit is namelijk geen beeld of iets dergelijks, maar een straat in de kleuren van Mondriaan geverfd. Deze straat kunt u vinden in de Torenstraat in Drachten. De straat bevindt zich tegenover Zonnecentrum Florida. De huizen zijn in de herkenbare kleuren van de Stijl geverfd, namelijk rood, blauw en geel. De zogenoemde Papegaaienstraat is niet het enige wat in de kleuren van de Stijl geverfd is. Er zijn namelijk genoeg andere plekken in Drachten met deze kleuren. Een paar voorbeelden hiervan zijn: schilderwerken Drachten bv op de Kade, het plein bij Museum dr8888, Hostel de Stijl Drachten (failliet), de grote stoel bij het Carillion en nog wel een paar dingen. Al deze dingen zijn dus geverfd in de kleuren stijl van Mondriaan. Het meest bijzondere volgens de schrijver is het huis dat zich in de torenstraat bevindt. Namelijk het van Doesburg-Rinsema huis. Dit is een huis die vanbinnen helemaal wit is met een combinatie van de kleuren van de Stijl.

- Keer om en fiets in de richting waar u net vandaan kwam.
- Aan het einde van de weg gaat u rechtsaf. (Verder het Pier Panderstraat op)
- Bij het einde slaat u linksaf. (Dat is bij het plein waar de mediamarkt aan zit naar links.)
- Fiets deze weg uit. Aan het einde gaat u linksaf de Drift op. Afhankelijk van uw fiets tempo bereikt u nu snel de Mondriaan buurt in Drachten.

Voorbeeld van Mondriaan kunstwerk

Binnenkant van Doesburg-Rinsema huis

Route beschrijving om weer terug te komen bij uw auto.

- Draai om en ga de richting op waar u vandaan kwam.
- Ga bij de rotonde rechtdoor.
- Fiets deze straat uit.
- Sla dan rechtsaf en fiets deze straat ook uit.
- Ga dan linksaf.
- Bij de rotonde rechtdoor en fiets onder de A7 door.
- Fiets dit pad helemaal af en ga bij het einde met de bocht mee naar links.
- Na deze bocht komt een bocht naar rechts volg deze ook. (Fiets dit pad helemaal af, uit eindelijk komt u in Beetsterzwaag uit)
- Fiets de hoofdstraat uit en houdt rechts aan. (Op een gegeven moment moet u rechtsaf een fietspad op. Dan komt u ook langs een bord dat aangeeft dat uit Beetsterzwaag bent.)
- Neem dan de eerst mogelijkheid naar links. (Fietspad richting Gorredijk)
- Fiets het fietspad helemaal uit.
- Sla vervolgens rechtsaf. (Richting van Gorredijk)
- Fiets als maar rechtdoor en u zult vanzelf bij uw auto aan komen. (Komt u bij een brug*. Draai om en neem de tweede afslag naar rechts en dan eens rechts)

*De brug Overtoom

Afstand heen weg: 18,24 Km

Afstand terug weg: 14,33 Km

Totale afstand: 32,57 Km

Gemiddelde tijdsduur heen weg: vijf uren (afhankelijk van de hoeveelheid en durende rust pauzes)

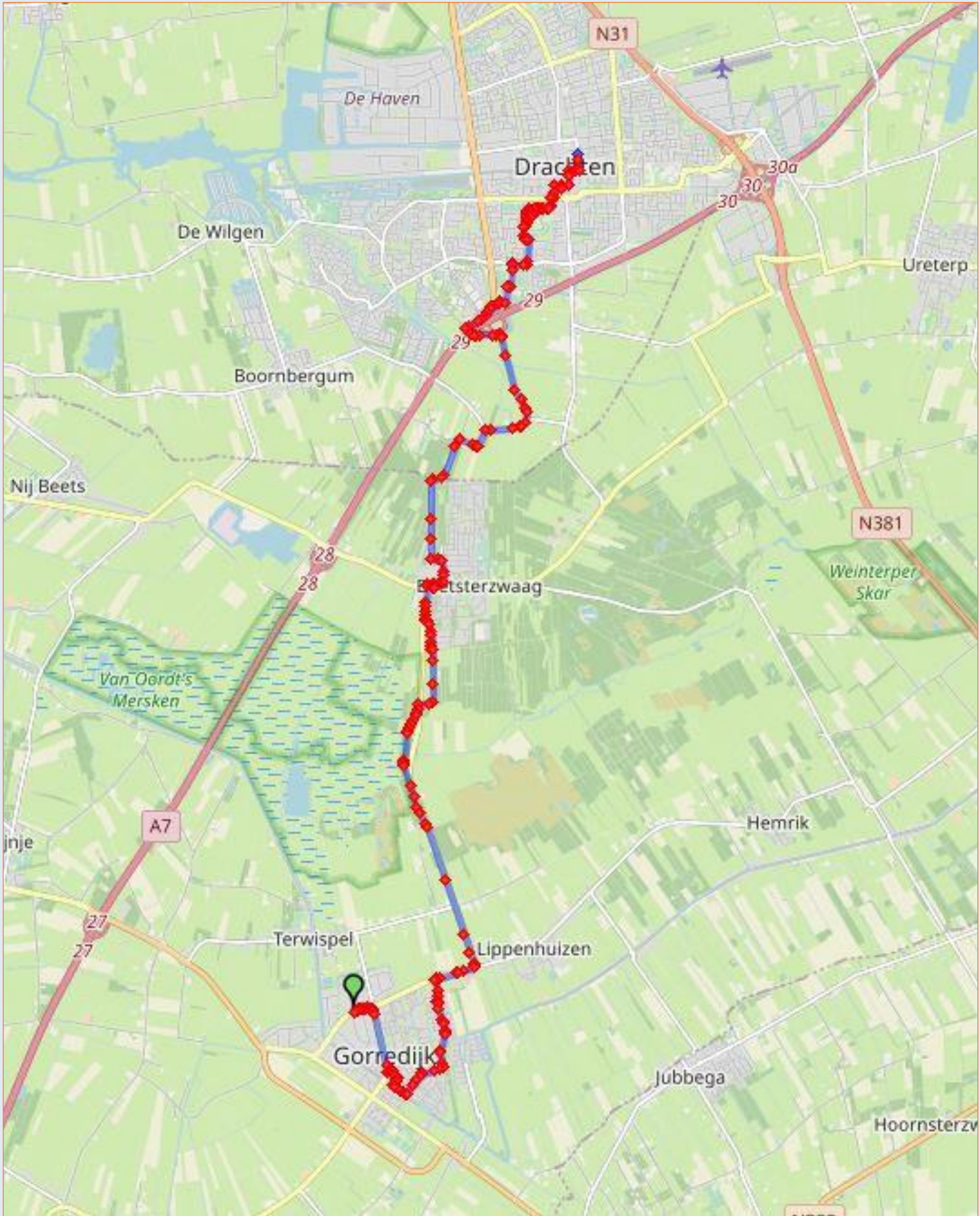
Gemiddelde tijdsduur terug weg: één uur en dertig minuten

Totale verwachte tijdsduur: zes en een halfuur

Bord van de route

Kaart van de gehele heen route

Kaart van de gehele terug route

